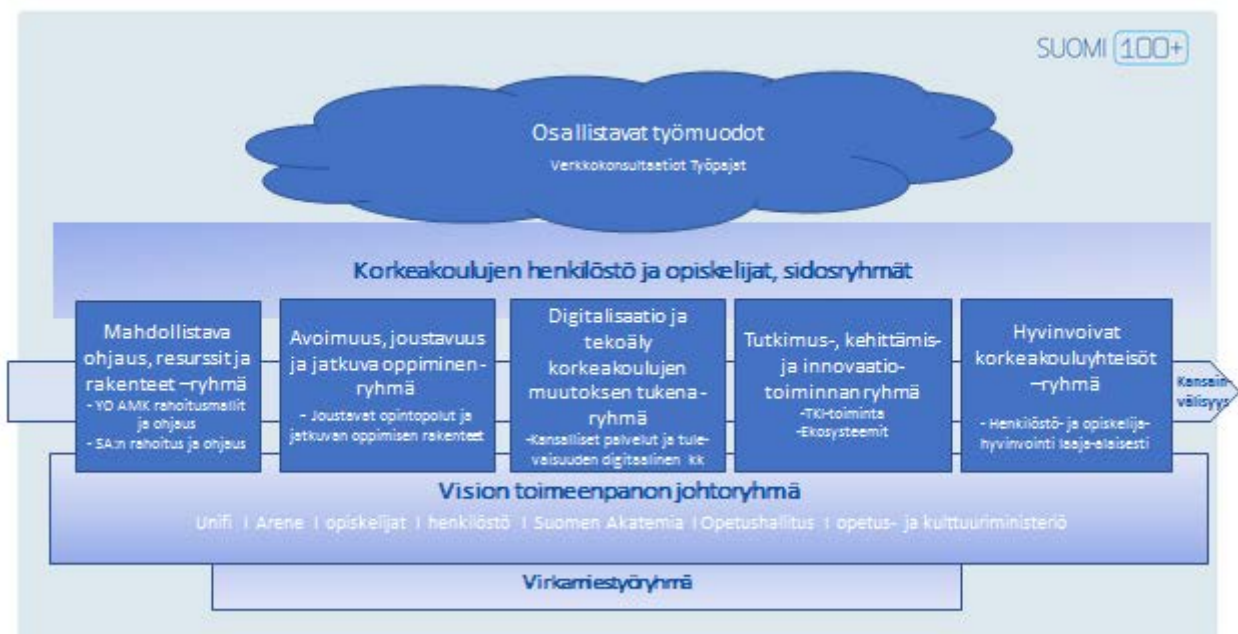

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Vision toimeenpanosuunnitelma

Vision tavoitteiden saavuttamisessa keskeistä on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen ja niiden toimintatapojen uudistuminen. Korkeakoulujen oman toiminnan ohella tarvitaan koko korkeakoulusektoria koskevia kehittämissuunnitelmia kattavan uudistumisen mahdollistamiseksi. Korkeakoulujen ohjaus sekä opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa olevan korkeakoulujen rahoituksen jakoperusteet uudistetaan. Vision toimeenpano valmistellaan ja toimeenpannaan laajapohjaisessa keskustelussa korkeakoulujen ja sidosryhmien kesken.

Vision tiekarttavalmistelun ja toimeenpanon koordinaatio

Vision tiekartan toimeenpanoa valmistelevaan ja tukemaan asetetaan uudistustyötä ohjaava ja koordinoiva johtoryhmä sekä toimeenpanoa valmisteleva virkamiesryhmä. Näiden lisäksi asetetaan viisi ryhmää eri teemojen kehittämistyötä valmistelevaan ja tukemaan.

Vision toimeenpanon johtoryhmä koordinoi vision tiekartan ja sen toimeenpanon kokonaisuutta. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii opetus- ja kulttuuriministeriön kansliapäällikkö ja jäseninä ovat Unifin ja Arenen edustajat, yksi korkeakoulujen henkilöstön edustaja, yksi korkeakouluopiskelijoiden edustaja, Suomen Akatemian ja Opetushallituksen edustajat sekä korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston (KTPO) virkamiehiä. Johtoryhmän toimikausi kestää vuoden 2019 loppuun.

Vision toimeenpanoa valmisteleva virkamiesryhmä vastaa työryhmien työn käynnistämisestä sekä tukee johtoryhmän työtä ja temaattisten ryhmien toimintaa. Virkamiesryhmä vastaa myös tarvittavien lainsäädäntömuutosten valmistelusta.

Virkamiesryhmän puheenjohtajana toimii opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston ylijohtaja ja jäsenenä on KTPO:n johtoa ja virkamiehiä. Virkamiesryhmän toimikausi kestää vuoden 2019 loppuun.

Temaattiset ryhmät

Vision toteuttamiseksi käynnistetään temaattisia ryhmiä. Temaattisten ryhmien työllä ja ryhmien valmistelemilla kehittämisohjelmilla tuetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toimintatapojen koordinoitua kehittämistä ja agendan hallintaa. Koordinoitu pitkäjänteinen kehittäminen, kansalliset tukirakenteet ja laadunhallinta tukevat osaltaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toiminnan laatua ja vaikuttavuutta - mahdollisuuksia kohdentaa voimavarojaan erilaistumiseen, vahvempaan profiloitumiseen ja yhteiskuntaan avautumiseen. Kansainvälisyys – esimerkiksi kansainvälisen opetus- ja tutkimusyhteistyön tukeminen, kansainvälinen vertailutieto ja hyvistä käytänteistä oppiminen – ovat osa kaikkien temaattisten ryhmien työtä. Temaattisten ryhmien työssä otetaan huomioon yhteiskunnallinen tarve vahvistaa korkeakoulujen roolia ja uudenlaisia toimintatapoja osaamisen laadullisessa ja määrällisessä ennakoinnissa.

Temaattiset ryhmät aloittavat toimintansa tammikuussa 2018 ja niiden toimikausi kestää vuoden 2018 loppuun asti. Osa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision toteutumisen edellyttämistä uudistuksista saadaan toimeenpannuksi kuluvalle hallituskaudella, osa kehittämistyöstä jatkuu seuraaville hallituskausille.

Kaikkien temaattisten ryhmien tehtävänä on toimikaudellaan vuoden 2018 aikana kartoittaa toimenpiteet, jotka käynnistetään heti (kehittämisohjelma) sekä laatia tiekarttaa pidemmän aikavälin kehittämistoimista. Vision toimeenpano on jatkuvaan arviointiin ja ennakointiin perustuva oppiva prosessi, jossa toimenpiteitä ja kehittämisohjelmia voidaan tarkentaa, uudelleen suunnata tai käynnistää havaittujen tai ennakoitujen tarpeiden mukaan.

a) Mahdollistava ohjaus, resurssit ja rakenteet – ryhmä

Mahdollistava ohjaus, resurssit ja rakenteet –ryhmä on laaja, korkeakoulu yhteisöä ja keskeisiä sidosryhmiä (korkeakoulut, opiskelijat, henkilöstöjärjestöt, TEM, VM, muita sidosryhmiä) kokoava ohjausryhmä. Tämän ryhmän alle asetetaan jaostot:

- 1) Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallien kehittäminen (korkeakoulujen edustajista, Suomen Akatemian ja OKM:n virkamiehistä koostuva jaosto)
- 2) Suomen Akatemian myöntämän rahoituksen ja tulosohjauksen uudistaminen (korkeakoulut, Suomen Akatemia, valtiovarainministeriö ja OKM)

Uudistetut rahoitusmallit ja ohjausprosessit otetaan käyttöön korkeakoulujen seuraavalla sopimuskaudella vuodesta 2021 alkaen. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen uusien rahoitusmallien valmistelussa otetaan huomioon joustavien opintopolkujen kehityssuunta, erityisesti jatkuvan oppimisen rakenteet -kokonaisuus, ja muut temaattisten ryhmien työstä nousevat asiakokonaisuudet.

Temaattisissa ryhmissä ovat edustettuina korkeakoulujen henkilöstö, johto ja opiskelijat sekä sidosryhmiä. Ryhmät voivat halutessaan kutsua asiantuntijasihteerin opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiessihteerien lisäksi.

b) Avoimuus, joustavuus ja jatkuva oppiminen-ryhmä

Ryhmän tehtävänä on valmistella joustavien opintopolkujen ja tutkintojen sekä tutkintojen osien uusia muotoja sekä oppimateriaalien ja opetuksen avoimuuden sekä alustojen sisällöllistä kehittämiskokonaisuutta. Ryhmä kokoaa näistä toimenpiteistä myös jatkuvan oppimisen rakenteet –kokonaisuuden, joka tuo korkeakoulujen koulutustarjonnan joustavasti eri käyttäjäryhmien hyödynnettäväksi.

Ryhmä valmistelee joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen ja tutkintojen uudistamisen sisältöä kevään 2018 aikana niin, että vision toimeenpanoa tukeva virkamiestyöryhmä voi valmistella asiaa koskevat hallituksen esitykset annettaviksi eduskunnalle syysistuntokaudella 2018. Ryhmässä ovat edustettuina opiskelijat, korkeakoulujen henkilöstöä, sidosryhmiä ja opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiehiä.

c) Digitalisaatio ja tekoäly korkeakoulujen muutoksen tukena -ryhmä

Ryhmän tehtävänä on identifioida ja käynnistää toimenpiteitä, joilla menossa oleva digitalisoitumisen ja automatisoitumisen teknologinen murros otetaan korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja erityisesti korkeakoulujen ja niiden palveluiden ja vuorovaikutuskanavien muutosvoimaksi. Ryhmä valmistelee kansallisia rakenteita, arkkitehtuuria ja palveluita määritellen samalla sitä, mikä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisessä on tarkoituksenmukaista olla yksittäisen korkeakoulun kehittämistyötä.

d) Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ryhmä

Ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja muiden tutkimusorganisaatioiden tutkimustoiminnan omaleimaiset profiilit ja painoalat muodostavat kokonaisuuden, jonka osia on kehitettävä organisaatioiden strategisista lähtökohdista, mutta samalla myös tukemaan paremmin toisiaan. Muuttuvan toimintaympäristön paine ja muutoksen tarjoamat mahdollisuudet pienessä maassa edellyttävät joustavia yhdessä tekemisen toimintatapoja. Yhdessä tekemistä on tuettava myös uusilla resursseilla.

Ryhmän tehtävänä on miettiä, millä konkreettisilla toimilla tutkijoiden aloitteesta nouseva tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja kansalliset strategiset tavoitteet saadaan aiempaa paremmin kohtaamaan. Ryhmä työstää Suomen Akatemian tulohajauksen ja myöntämän rahoituksen uudistamista yhdessä a-ryhmän jaoston 2 kanssa. Ryhmä huomioi työssään tutkimus- ja innovaationeuvoston vision.

e) Hyvinvoivat korkeakoulu yhteisöt -ryhmä

Ryhmän tehtävänä on tunnistaa hyviä käytäntöjä ja käynnistää kehittämistoimenpiteitä korkeakoulujen työ- ja opiskeluhuvinvoinnin vahvistamiseksi. Ryhmässä ovat edustettuina korkeakouluopiskelijat, korkeakoulujen henkilöstö- ja työnantajajärjestöt sekä korkeakoulujen johtoa ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

Temaattiset ryhmät b-e kehittävät toimintatapoja ja valmistelevat teemaansa tukevan kehittämissuunnitelman yhteiskehittämisen prosessina korkeakoulu yhteisön ja sidosryhmien kanssa. Temaattisten ryhmien organisoimissa osallistavissa työtavoissa hyödynnetään digitaalista vuoropuhelua, työpajoja ja kuulemistilaisuuksia. Ryhmät teettävät selvityksiä teemansa viimeisimmästä tutkimustiedosta.

Korkeakoulu yhteisön ja sidosryhmien osallistaminen valmisteluun

Vision tiekartta valmistelussa temaattiset työryhmät työstävät erityisesti kehittämissuunnitelmia korkeakoulujen henkilöstön ja opiskelijoiden sekä sidosryhmien edustajien kanssa. Jotta valmistettavaa joukkoa voidaan mobilisoida mahdollisimman laajasti, hyödynnetään keskustelutilaisuuksien ja työpajojen lisäksi verkkoavoriittä ja muita digitaalisia vuorovaikutusmuotoja. Temaattiset ryhmät vastaavat korkeakoulu yhteisön ja sidosryhmien kuulemisesta.

Verkkoavoriitien ensimmäinen kierros toteutetaan alkukevällä 2018 tavoitteena tarkentaa temaattisten ryhmien työteemoja ja yhteiskehittää käynnistettäviä kehittämissuunnitelmia.

Vision tiekartan teemaosioita valmistellaan osallistavasti myös erilaisissa tilaisuuksissa sekä osallistetaan toimijoita OKM:n järjestämien tilaisuuksien yhteydessä. Ehdotus Suomelle: Suomi 100+ visioteemaa tarjotaan myös esiteltäväksi tai käsiteltäväksi opiskelijoiden, yliopistoyhteisön ja keskeisten sidosryhmien järjestämiin tilaisuuksiin.

Vision toimeenpanon käynnistysaikataulu

- Vision toimeenpano alkaa heti. Temaattisten ryhmien ja niiden käynnistämien kehittämissuunnitelmien teemat on määritelty sekä vision toimeenpanon johtoryhmän ja temaattisten ryhmien jäsenpyynnöt lähetetty vuoden 2017 loppuun mennessä.
- Ryhmien työ käynnistyy vuoden 2018 alussa. Ryhmien yhteistapaaminen, jonka yhteydessä on mahdollisuus järjestää kunkin ryhmän järjestäytymiskokous, järjestetään maanantaina 29.1.2018 klo 10–15.
- Toimeenpanotyö jatkuu siten, että koulutus- ja osaamistason nostamiseen tähtäävät joustavat ja yksilölliset opintopolut ja tutkinnot sekä jatkuvan oppimisen vahvistumisen mahdollistava sisällöllinen valmistelu tehdään kevään 2018 aikana niin, että uudistukset sisältävä hallituksen esitys on valmiina eduskunnalle annettavaksi syysistuntokaudella 2018, viimeistään 10/2018. (Temaattinen ryhmä b, vision toimeenpanon johtoryhmä ja virkamiesryhmä)
- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallien muutokset ja korkeakoulujen valtion rahoituksen ja kilpaillun tutkimusrahoituksen kokonaisuuden uudistaminen valmistellaan niin, että korkeakoulujen rahoitusohjauksen uudistukset tulevat voimaan seuraavalle sopimuskaudelle

Liite 2

vuodesta 2021 alkaen. (Temaattiset ryhmät a, b ja d, vision toimeenpanon johtoryhmä ja virkamiesryhmä)

- Temaattiset ryhmät työstävät teemassaan käynnistettäviä toimenpiteitä korkeakoulu yhteisöä ja sidosryhmiä osallistavasti verkkoaiivoriiehessä ensimmäistä kertaa alkukeväästä 2018 niin, että toimenpiteet ja kehittämisohjelmat tarkentuvat käynnistämistä varten kevään/kesän 2018 aikana.
- Temaattisten ryhmien valmistelemat kehittämisohjelmat käynnistyvät syksyn 2018 aikana.